

геоекономічним пріоритетом України, який визначає напрями структурної модернізації, інституційної трансформації та формування нової моделі міжнародної конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року: Указ Президента України від 11.08.2021 № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27.06.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. Зовнішня торгівля України товарами та послугами: офіц. сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
4. П'ятницький В. Т. Європейська інтеграція України: економічний вимір. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
5. Trade Map: International Trade Statistics. International Trade Centre. 2026. URL: https://www.trademap.org/Country_SelProductCountry_TS.aspx?nvpm=5%7c804%7c%7c%7c%7c94%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c2%7c1%7c1.

Канд. екон. наук Михайленко О. Г., Козіна С. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Європейська інтеграція є одним із ключових векторів трансформації фінансової системи України, у тому числі страхового ринку. В умовах війни, макрофінансової нестабільності та структурної перебудови економіки саме зближення з правом і практиками Європейського Союзу створює основу для підвищення стійкості, прозорості та конкурентоспроможності українського страхового сектору [1; 2]. Страхування виконує не лише функцію компенсації ризиків, а й відіграє важливу роль у формуванні довіри до фінансової системи, захисті майнових інтересів громадян і бізнесу, а також у майбутньому повоєнному відновленні країни [3]. Вплив європейської інтеграції на страховий ринок України проявляється насамперед у нормативно-правовій гармонізації. Важливим кроком стало ухвалення нового Закону України «Про страхування», який заклав сучасні правові засади функціонування ринку, посилив вимоги до системи управління, платоспроможності страховиків, розкриття інформації та захисту споживачів [1]. Цей закон став одним із базових елементів оновлення регулювання небанківського

фінансового сектору та наблизив українське страхове законодавство до підходів ЄС [1; 2].

Євроінтеграційний вплив посилюється й тим, що в межах офіційного скринінгу законодавства за розділом 9 «Фінансові послуги» Україна вже перейшла до предметного обговорення норм ЄС у сфері страхування, сталого фінансування та цифрових фінансів [2; 3]. Це означає, що страховий ринок розвиватиметься не ізольовано, а в логіці поступового впровадження європейських стандартів нагляду, капіталу, посередництва та розкриття інформації [2].

Одним із найважливіших наслідків євроінтеграції є посилення вимог до фінансової стійкості страховиків. Національний банк України прямо вказує на подальший рух до повної імплементації ключових директив ЄС у сфері страхування, зокрема Solvency II, IDD та правил щодо страхування цивільної відповідальності у зв'язку з використанням транспортних засобів [4]. У документах щодо співпраці з міжнародними партнерами також зазначено орієнтир на впровадження підходів Solvency II з 2027 року [5]. Це означає, що в середньостроковій перспективі українські страховики мають адаптуватися до жорсткіших вимог щодо капіталу, ризик-менеджменту, корпоративного управління та звітності [4; 5].

Практичний ефект цих реформ уже помітний. За даними НБУ, у 2024 році страховий ринок продовжив зростати: обсяг премій із ризикового страхування зріс на 13% – до 47 354 млн грн, а премії страховиків життя – на 11%, до 5 725 млн грн [6]. Водночас ринок пройшов через суттєве очищення: у 2024 році його залишило 36 страхових компаній, що було пов'язано передусім із приведенням діяльності у відповідність до нових вимог щодо капіталу та платоспроможності [6]. Таким чином, європейська інтеграція не лише відкриває перспективи розвитку, а й підвищує вимоги до якості учасників ринку, посилюючи його концентрацію та професіоналізацію [6; 7]. Важливою тенденцією є також зміна якості ринку. НБУ підкреслює, що завдяки законодавчим змінам страховий ринок став прозорішим і платоспроможнішим [7]. Оновлена стратегія розвитку фінансового сектору визначає інтеграцію до ЄС як окремий стратегічний напрям, а фінансову систему України – як таку, що має одночасно працювати на відновлення країни та інтегруватися до європейського простору [3]. Для страхового

ринку це означає поступовий перехід від моделі виживання до моделі довгострокового інституційного розвитку.

Разом із тим європейська інтеграція створює і низку викликів. По-перше, не всі страховики мають достатній фінансовий та організаційний ресурс для швидкої адаптації до нових вимог. По-друге, ринок залишається вразливим до воєнних ризиків, що обмежує розвиток окремих видів страхування та стримує прихід великих міжнародних гравців. По-третє, гармонізація з *acquis* ЄС потребує не лише оновлення законодавства, а й розвитку інституційної спроможності регулятора, актуарної професії, системи гарантування виплат та страхового посередництва [4; 5].

Отже, європейська інтеграція вже істотно впливає на розвиток страхового ринку України, формуючи нові стандарти регулювання, нагляду, прозорості та захисту споживачів. Її позитивний ефект проявляється в очищенні ринку, зростанні фінансової стійкості, гармонізації законодавства та інституційному наближенні до ЄС. Водночас подальший успіх залежатиме від здатності українських страховиків адаптуватися до європейських вимог, а держави – забезпечити послідовність реформ і створення умов для розвитку сучасного, конкурентного та соціально значущого страхового ринку.

Список використаних джерел:

1. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX (поточна редакція від 01.01.2025). Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
2. Україна розпочала двосторонній скринінг з ЄС щодо фінансових послуг. Євроінтеграційний портал. 13.02.2025. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/ukrayina-rozpochala-dvostoronnij-skrining-z-yes-shhodo-finansovyh-poslug/>.
3. Розвиток фінансового сектору України. Національний банк України. 2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy>.
4. Звіт про фінансову стабільність. Національний банк України. 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf.
5. Лист про наміри та Меморандум про економічну і фінансову політику України. Національний банк України. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/list-pro-namiri-ta-memorandum-pro-ekonomichnu-i-finansovu-politiku-ukrayini>.
6. Річний звіт 2024. Національний банк України. 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2024.pdf.
7. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2024 року. Національний банк України. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report>.
8. Відбулась четверта пояснювальна сесія щодо фінансових послуг у межах офіційного скринінгу ЄС. Євроінтеграційний портал. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/news/vidbulaschetverta-poyasnyuvalna-sesiya-shhodo-finansovyh-poslug-u-mezhah-oficijnogo-skriningu-yes/>.

9. Обсяги активів зросли у фінансових компаній, страховиків і ломбардів – Огляд небанківського фінансового сектору. Національний банк України. 31.03.2025. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/obsyagi-aktiviv-zrosli-u-finansovih-kompaniy-strahovikiv-i-lombardiv--oglyad-nebankivskogo-finansovogo-sektoru>.
10. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом за 2025 рік. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. 2025. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/>.

Канд. екон. наук Михайленко О. Г., канд. екон. наук Краснікова Н. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ТРЕНДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ ПОСЛУГ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ**

У сучасних умовах глобальних економічних перетворень зовнішня торгівля послугами набуває дедалі більшого значення як ключовий чинник структурної трансформації національних економік та інтеграції країн у світове господарство. Лібералізація міжнародних ринків, цифровізація економічної діяльності, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій і формування глобальних ланцюгів створення вартості зумовлюють стійке зростання ролі сектору послуг у міжнародній торгівлі.

На відміну від торгівлі товарами, міжнародна торгівля послугами характеризується високою динамічністю, меншою матеріальною залежністю та значною чутливістю до інституційних, технологічних і геополітичних змін [1]. Ключовими детермінантами розвитку міжнародної торгівлі послугами є:

Цифрова трансформація світової економіки

Активне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, хмарних сервісів, штучного інтелекту та платформних рішень сприяє формуванню нових видів послуг і каналів їх міжнародного обміну. Цифрові послуги дедалі частіше надаються транскордонно без фізичної присутності постачальника, що істотно знижує бар'єри входу на зовнішні ринки [2].

Цифровізація змінює не лише обсяги, а й структуру світової торгівлі послугами, посилюючи роль ІТ-послуг, фінансових, консалтингових, інжинірингових і креативних сервісів. Водночас зростає значення цифрової інфраструктури та